

Н. С. ЕМЕЛЬЯНОВА

Про нові археологічні відкриття на території УРСР в 1969 р.

11 грудня 1969 р. відбулось засідання Президії Академії наук УРСР, на якому була заслухана доповідь директора Інституту археології АН УРСР члена-кореспондента АН УРСР Ф. П. Шевченка «Про важливі археологічні відкриття у 1969 р.».

Ф. П. Шевченко зазначив, що 40 експедицій, загонів і груп здійснили в межах України дослідження археологічних пам'яток різних історичних епох — від палеоліту до пізнього середньовіччя, в результаті яких з'ясовано питання про час та напрями початкового заселення первісними людьми Східної Європи. Вони допомагають глибше дослідити соціальну структуру родових общин, розширюють наукові дані про історико-культурні контакти населення Північного Причорномор'я з цивілізаціями Середземномор'я, Кавказу і Близького Сходу. Переважна більшість експедицій працювала на півдні України в зонах новобудов, на території зрошувальних систем.

Скіфські кургани, що досліджено, дали археології України матеріал, який не надходив у розпорядження науки понад 50 років. Ці знахідки сприятимуть ґрунтовному дослідженню соціальних відносин, етнографічних особливостей скіфського суспільства і його зв'язків з античним світом. Відкриті пам'ятки — нові шедеври прикладного мистецтва стародавнього населення України.

Доповідач охарактеризував розкопки в галузі слов'янської та середньовічної археології України. Особливу увагу він звернув на дослідження в Києві, де виявлено оборонні укріплення міста періоду VI—XII ст., ремісничі майстерні X—XIII ст., нові написи XII—XVII ст. в Софії Київській, важливі для вивчення питань з історії архітектури, мистецтва, мовознавства.

Нові відкриття доповнюють знання про основні етапи історичного розвитку стародавнього Києва. Історична наука одержала нові важливі джерела для вивчення минулих епох нашої країни.

В обговоренні доповіді взяв участь Президент Академії наук УРСР академік Б. Є. Патон, який зокрема зазначив: «Інститут археології АН УРСР дійсно має за останній час досить великі досягнення і можна погодитись з оцінкою, яка була дана, що роботи останнього року мають світове значення».

Відаючи належне цим досягненням, Президія Академії наук УРСР прийняла постанову від 11 грудня 1969 р., в якій схвалено роботу Інституту археології АН УРСР по дослідженню археологічних пам'яток на території республіки і вирішено збільшити фінансування Інституту археології на експедиційні витрати, переглянути існуючу структуру закладу з метою вдосконалення її та наближення до вимог археологічної науки на сучасному етапі, збільшити набір аспірантів.

Для всебічного вивчення археологічного матеріалу Президія АН УРСР пропонує Інституту археології разом з Відділом хімії і хімічної технології, Інститутом металофізики та Інститутом кібернетики розробити в 1970 р. комплексні теми по рентгеноструктурному, металографічному і хімічному аналізах та спектроскопії.

У постанові Президії АН УРСР вказується, що необхідно посилити видавничу діяльність Інституту археології, продовжити видання щорічного інформаційного збірника «Археологічні дослідження на Україні», порушити клопотання про видання квартального «Археологія», видати протягом 1970—1972 рр. тритомну працю «Археологія Української РСР».

Враховуючи важливе наукове значення історичних і мистецьких творів, відкритих Інститутом археології, Президія АН УРСР зобов'язує Інститут археології підготувати, а видавництво «Наукова думка» видати в 1970—1971 рр. підготовлені праці.

Президія АН УРСР постановила зобов'язати Інститут археології АН УРСР передати найважливіші пам'ятки на збереження і експонування до Музею історичних коштностей Української РСР, Археологічного музею АН УРСР та для експозиції повіл'яноу «Наука» АН УРСР ВДНГ УРСР.